

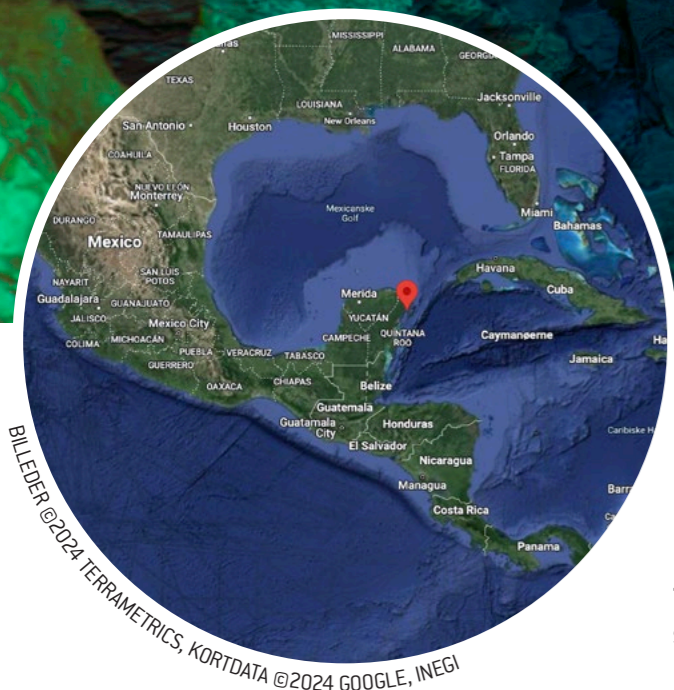


*Mexicos*

# Playa del Carmen

Tekst og fotos: Steen Bendtsen

*med Slagelse Sportsdykkerklub*



BILLEDER ©2024 TERRAMETRICS, KORTDATA ©2024 GOOGLE, INEGI

**Hvad er inkluderet på "bucket-listen", når man er dykker? Måske er det muligheden for at dykke med hajer.**

Der er film, der beskriver hajer som glubske dyr, der fortærer mennesker i bestemte kystområder. Der er Youtube videoer fra Bondi Beach

Sydney, Australien, hvor man viser, at man har helikopter eller drone til hajovervågning af kyststrækningen, så man kan advare badende turister om, at der er hajer i farvandet. På YouTube kan man også se videoer fra surferstrande nær Cape Town, Syd Afrika, og Californien, USA, hvor hajerne svømmer rundt lige under surferne, som venter på den rigtige bølge.

På trods af diverse skrækhistorier om farlige hajer i medierne og på film, er der mange dykkere, der gerne vil dykke med hajer. Et af de steder, hvor det er muligt at dykke med hajer, er Playa del Carmen i Mexico.

Slagelse Sportsdykker Klub arrangerede derfor en klubtur til Mexico

i november 2023. Destination var Playa del Carmen. Otte medlemmer tilmeldte sig.

Der blev planlagt dyk i havet ud for Playa del Carmen i strædet imellem Yucatan halvøen, der er en del af Mexicos fastland og øen Cozumel. Farvandet er også stedet, hvor man finder verdens næstelængste koralrev – The Great Mexican Reef eller Mesoamerican Reef System. Revet strækker sig mere end 1.000 kilometer langs Mexicos, Guatamalas, Honduras og Belizes caribiske kyster.

Herudover er der også mulighed for at dykke i huler i området omkring Playa del Carmen. I Mexico hedder de cenotes, og her er der mulighed for at dykke i krystalklart vand.



Tyrehajer, Shark Point, Playa del Carmen (forrige side); Forskellige koraller og Agelas tubulata-svampen på revet, Cozumel Island (herover); Cenote Chikin Ha, Playa del Carmen (til venstre)



Cenote Chikin Ha, Playa del Carmen [øverst]; Hajfodring med tyrehaj, Shark Point, Playa del Carmen [højre]; Hajfodring med tyrehaj, Shark Point, Playa del Carmen [herover]



### Om hajer

Ifølge Wikipedia er hajer (*Selachimorpha*) en orden af bruskfisk med langstrakt krop, som adskiller sig fra benfisk ved kun at have brusk i skelettet, hudtænder i stedet for skæl og 5-7 gælleåbninger på hver side af hovedet. De første hajer opstod for ca. 400 millioner år siden ved overgangen mellem de geologiske tidsaldre Silur til Devon. Fossiler viser, at tidlige hajer ligner nutidens hajer, som opstod for ca. 200 millioner år siden. Det var også på dette tidspunkt, at hajernes nære slægtninge, rokker og kimærer, adskilte sig fra hajgruppen. **[1]**

### Om hajangreb

Ifølge mange kilder man kan finde listet på Wikipedia, angriber hajer sjældent mennesker med mindre de bliver provokerede. I 2006 undersøgte **International Shark Attack File (ISAF)** 96 hajangreb og fandt, at 62 var uprovokerede, mens 16 var provokerede. I perioden 2001-2006 var gennemsnittet for dødelige uprovokerede angreb 4,3 om året. Kun få af de over 360 hajarter er farlige for mennesker. Fire arter, som har været involveret i flere dødelige uprovokerede angreb, er den store hvide haj, oceanisk hvidtippet haj, tigerhaj og tyrehaj. Disse store og stærke jægere kan angribe mennesker, men er også blevet filmet i det åbne hav af dykkere, der ikke sidder i et beskyttende bur. **[2]**

### Om tyrehajen

Ifølge kilder på Wikipedia er tyrehajen (*Carcharhinus leucas*) en af de tre farligste hajer for mennesker sammen med tigerhajen og hvidhajen. Tidligere har man troet, at dens farlighed skyldtes et ekstremt højt testosteronniveau – 200 gange højere end hos mennesker – hvilket efter sigende skulle gøre

### SKRÆMMENDE OPTAGELSER

News.com.au rapporterede, at optagelser har vist svømmernes reaktioner, da de mødte hajer på Sydneys Bondi Beach. Videoen viser flere tætte møder mellem svømmere og hajer på den populære strand. I et tilfælde, der blev delt af Drone Shark App på TikTok, ser man en kvinde, der ubevidst svømmer mod en haj, mens en mand følger afslappet efter hende.

"Pas på, skat. Se, den kommer lige imod dig," siger operatøren af dronen. "Det er en stor en."

Heldigvis opdager kvinden snart hajen og vender sig om for at se tilbage og kommunikerer tilsyneladende med manden bag hende. Gruppen følger derefter efter hajen, mens de svømmer i det lave vand.

I en anden del af videoen, som har fået over 14.000 visninger, ses et par grå sygeplejerskehajer i nærheden af en gruppe intetående svømmere. En af disse gråhajer, som kan blive op til 3,2 meter lang, ses senere nærme sig en af mændene i gruppen.

"Se op, se op!" sagde droneoperatøren, lige før den forskrækkede mand opdagede hajen og stoppede op, mens hajen svømmede væk.

"Det var lidt af et chok," sagde droneoperatøren.

"Elsker øjeblikket af erkendelse," skrev en person i en kommentar til videoen.

"Det ville helt sikkert få hjertet til at pumpe," skrev en anden. □

KILDE: CITATER OVERSAT FRA ARTIKLEN, 'LOOK OUT': SWIMMERS' SHOCK REACTION TO SHARKS AT BONDI BEACH, AF BURNS B I 2023, NEWS.COM.AU. NATIONWIDE NEWS PTY LTD. SYDNEY, AUSTRALIA.



er udviklet forskellige metoder til at studere store havdyr, som hver især besvarer specifikke spørgsmål.

Tidligere undersøgelser har brugt fotografisk identifikation (foto-ID) til at indsamle data om kønsforhold, opholdsmønstre og bevægelser. Siden 2010 har organisationen Saving Our Sharks indsamlet fotos af tyrehajer, der besøger Playa del Carmen, og identificeret 25 individer. Denne indsats udgør den første ID-guide for tyrehajer i Mexico og understreger vigtigheden af at forstå disse hajer, som besøger mexicanske farvande hvert år. **[4]**

### Dykning med hajer

Da klubmedlemmerne dykkede med 9 stk. tyrehajer ved Playa del Carmen, var en af hajerne en gammel kending – muligvis haj nr. 4 i Hoyos' foto-ID-guide.

Efter sigende føder tyrehajhunnerne deres unger i mangroveområder

den meget aggressiv. Denne antagelse er dog ikke blevet videnskabeligt verificeret. Tyrehajen har desuden den særlige evne, at den kan svømme ind i og overleve i ferskvand. **[3]**

### Migration

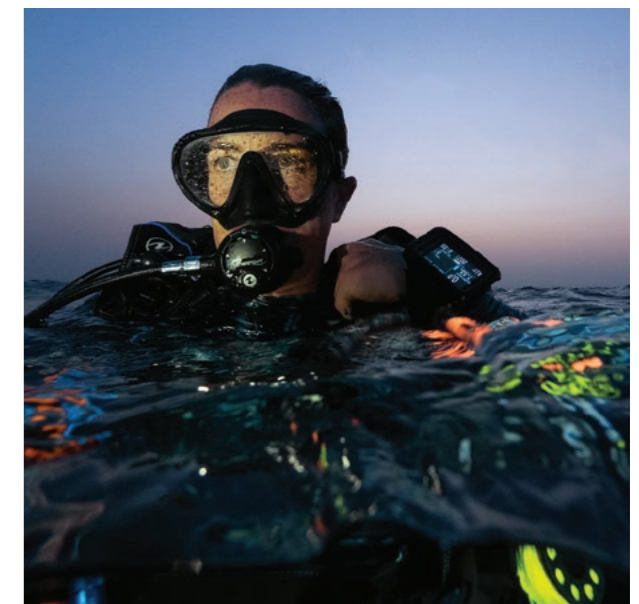
Ifølge Mauricio Hoyos, Ph.d., hovedforfatter til "Photo ID Guide for Bull Sharks (*Carcharhinus leucas*) in the Mexican Caribbean", har undersøgelser vist, at mange tyrehajer migrerer til lavt vand i Playa del Carmen, Quintana Roo, Mexico, fra november til marts. Denne migration falder sammen med vandtemperaturer, der falder til under 26 °C (70,8 °F), og fremherskende vinde fra nord og nordvest. Tilgængeligheden af føde, især tilstedeværelsen af den store ravfisk (*Seriola dumerili*), som er

en art hestemakrel, ser ud til at påvirke deres valg af levesteder. Men selv når ravfiskene drager videre bliver grupper af tyrehajer i området. De specifikke oprindelser og destinationer for disse migrerende tyrehajer er stadig ukendte. Men under et givet dyk har observatører set 12 til 24 individuelle hajer, der varierer fra 1,20 m til 2,5 m i længden.

Interessant nok er alle observerede hajer hunner, og de fleste er gravide. Denne ansamling kan blive et vigtigt sted for bestandsovervågning, især hvis de enkelte hajer nemt kan identificeres. Det er en udfordring at studere tyrehajer på grund af deres store størrelse, vanskelighederne ved at holde dem i fangenskab og de logistiske udfordringer ved at forske i disse vidtstrakte rovdyr i havet. Der



Tyrehaj, Shark Point, Playa del Carmen [herover]; Hajfodring med tyrehaj, Shark Point, Playa del Carmen [til højre].



### STEP INTO THE JOURNEY PEREGRINE TX

Elevate your diving experience with the air integrated Peregrine TX. Designed and built in Canada.

[www.shearwater.com/ptx](http://www.shearwater.com/ptx)

  
SHEARWATER



Hajfodring med tyrehaier, Shark Point, Playa del Carmen (herover); Et par hummere, Cozumel Island (til højre); Dykkerbåd i Cozumel (øverst til højre).

for derved at sikre, at deres afkom kan overleve, indtil de er store nok til at søge føde i oceanerne. Disse antagelser virker sandsynlige, da tyrehaier kan leve i brakvand og er sommetider set opstrøms i ferskvandsfloderne, som har udløb i mangroverne.

Det er mexicanske sportsdykkende kvinder – Candy, Ceci, Carolina og Emily – på dykkercentret Dive Mike ([divemike.com](http://divemike.com)) i Playa del Carmen, som holder øje med tilstanden på smukke hun-haier under vandet. De fire aktive kvinder står for registrering opdatering og opfølgning af antal

og sundhed hos hun-tyrehaier, som i november søger ind under kysten ved Playa del Carmen i Mexico for at føde deres unger. Metoden er at lokke dem med fodring på havbunden. Havbunden befinder sig her ca. 24 meter under den turkisblå havoverflade på toppen af en flad klippeformation, som er nogle centimeter over det omkring liggende sandbund.

Hajguide Candy står på bunden i en sky af fisk og fodrer haierne en efter en. Candy er ud over det nødvendige dykkerudstyr klædt i en ringbrynje. Ceci har også brynje på og står lige

bagved for at fotografere haierne. Carolina har også brynje på og holder øje med sikkerheden i hele arrangementet, og Emily er sikkerhed og support på overfladen i båden, hvis der skulle ske noget.

Alle medlemmerne af Slagelse Sportsdykker klub ligger ved et anvist reb tæt ved siden af hinden med øjne på stilke og er tilskuere til eventet, forestillingen, hvor



# EVERY DIVER SHOULD BE A MEMBER

- 24/7 Emergency Hotline
- Medical Information Line
- Access To Purchase DAN Dive Accident Insurance
- DAN *TravelAssist*® Benefits
- Online Safety Resources
- *Alert Diver*® Magazine
- Medical & Safety Consultations



DAN membership includes automatic enrollment in DAN *TravelAssist*® and this is only a brief description of the coverages available under that program. Refer to the DAN member benefit handbook for reductions, limitations, exclusions, definitions, and termination provisions. Coverage may vary by state or may not be available in all states. DAN membership alone does not provide coverage for costs of a dive accident; dive accident insurance must be purchased separately for each member.

**JOIN TODAY**  
[DAN.org/Join](http://DAN.org/Join)




Cenote Dos Ojos, nær ved Tulum, Riviera Maya (til venstre); Hajfodring med tyrehaj, Shark Point, Playa del Carmen (nederst); Cenote Dos Ojos, Riviera Maya (i midten).

skulle holdet først gennemgå en briefing om de hajer vi skulle møde, sikkerheden omkring det, og at vi burde have iltberiget luft, det som de fleste af os andre kalder Nitrox, i vores dykkerflasker.

Vores hajguide Candy stod for introduktionen i dykkercentret Dive Mike, hvor Candy arbejder som dykkerinstruktør og guide. Candy oplyste, at man formodede, at hajerne ikke vidste, hvor store de selv var, men at de havde respekt for andre dyr, som også var store. Derfor skulle vi sammen forsøge at gøre os større end dem, ved at ligge på bunden tæt ved siden af hinanden. Vi måtte ikke bruge blitz, og vi skulle ikke stritte med arme og ben. Jo roligere vi var, desto bedre.

Efter dykket mødtes vi igen i Dykkercentret med Candy, Cecilia, Carolina og Emily, hvor vi talte om oplevelsen under vandet og gjorde status over, hvor mange hajer vi havde set, om der var kendetegn på hajerne og deres adfærd. I den forbindelse skulle vi udveksle billeder, så man kunne se, om hajerne kunne identificeres og logges for deres besøg.

Ja, hvad er på bucketlisten? Hvis man er dykker, er nærkontakt med tyrehajer i Mexico i hvert fald værd at overveje. 

KILDER:

- (1) DA.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/HAJER
- (2) DA.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/HAJER
- (3) DA.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/TYREHAJ
- (4) HOYOS PADILLA EM. 2014. PHOTO ID GUIDE FOR BULL SHARKS (CARCHARHINUS LEUCAS) IN THE MEXICAN CARIBBEAN. SAVING OUR SHARKS. PLAYA DEL CARMEN, MEXICO. DOI: 10.13140/RG.2.2.15808.33288

parters fortrydelse. Så for at man kan forstå hajernes adfærd, må man forske i deres adfærd og levevis.

Forskning koster imidlertid penge. En af metoderne hvormed man kan skaffe midler til sådan forskning er ved at tilbyde turister muligheden for at se disse store dyr i deres naturlige miljø. I dette tilfælde er det dykkerturister som strømmer til Mexico for at se f.eks. tyrehajer. Man betaler både for at komme ind i verdens næststørste koralrevsreservat og herudover specielt for at se tyrehajerne.

Det er ikke billigt, men pengene går til et godt formål. Formålet med at beskytte naturen og undervise nysgerrige mennesker på jorden i nogle af de andre skabninger, vi deler kloden med.

Nogle af hajerne bliver tagget med radiosendere, og der er udlagt bøjer med radiomodtagere i revområdet. Når hajerne passerer radiomodtagerne, modtager forskerne information om, hvilken haj har passeret bøjen på et givent tidspunkt. Dette giver forskerne mulighed for at plotte, hvor stort et område hajerne svømmer rundt i.

### Dykning med tyrehajer

Inden Slagelse Sportsdykker Klubs medlemmer fik lov til dykke med tyrehajerne,

hajerne kommer ind næsten i kø, dog nogle gange samtidig for at få fat i en af godbidderne, som Candy deler ud af.

Det er helt vildt at se disse graciøse dyr glide ind til Candy. De skubber til hinanden for at vise, hvem der bestemmer. Drejer af lige ind over os, der ligger på bunden. Der er også en haj, som kommer ind over os bagfra. Det er spektakulært.

### Forskning i hajer

Hvorfor fodres de kan man spørge? Vi ved faktisk ikke ret meget om hajerne levevis.

Mennesker mødes måske med hajer på drastisk vis, hvor både haj og menneske kommer til skade til begge

